

Itt van mind fazakastól.

A' F. Tászfár és Ferentz fő Hertzeg Aug. 23-dikán mint egy dél tályban mindeneknek tudtok nélkül érkeztenek bé Prágába, és minekutánna titkon ott is háltanak volna, más nap jó reggel *Pilnitz* felé vették útjokat. — A' F. *Palatinus* is 26 dikban indulván *Budáról* *Posonyon* és *Morván* keresztül, egyenelsen indult Prágának, és még csak bé sem tekintett Bétsbè, a' mint mások után hibáson irtuk vaia. — Az Oláh Orszagi néhai Hertz. *Maurojéni* edgyik író Déákja Bétsbe érkezvén azt a' hirt hozta magával, hogy Gróf *Ejsterházy* Ferentz is *Szisztovból* egyenelsen ment Prága felé. — A' *Bukoresti* Levelekből azt értjük, hogy az itt lévő Ts. K. Katonaság a' múlt hónapnak 14 dikén már meg mozdult vala bé takarodni Erdélybe. — Ugyan innen, a' Porta és a' mi F. Udvarunk Békelesség kötelének következő Környülállásairól tudósítatunk: — „ Minekutánna a' Békelesség szerző Ministerek *Szisztovban*, a' Békelességnek minden punktumaiban, az egy aláírásig meg-edgyezt nek volna, babonás szokásból é vagy miből? a' Porta részéről lévők azt kívánták, hogy a' Békelességnek aláírása dél után esék meg. Ezt a' Keresztény Udvarnok Ministerei minnyájon meg engedvén, Augusztusnak 4-dikén dél-utánni 4 órakor özve gyűltenek a' Békelesség Tanáts házában. A' Ház előtt mint egy 1000 Török Katonák állanak vala 2 sorban, az uttzának mind a' 2 része felől. A' háznak Udvarán 5 Török Ménlovak (Tsödörök) állanak vala, mellyek igen drága arannyas Török szerzsámokban valának gazdagan felöltözötve; és más 8 lovakkal, bör vedrekben vizet hordanak vala az Udvarnak öntözésére. Abban a' Szobában, hol a' Békelesség punktumainak aláírása esék jobbfelől egy *Diványon* (Kanape) ül vala a' *Rájsz Eszendi* a' több jelenlévő Törökökkel, és a' jelen lévő

B b b b

vó

vő 5 Keresztény Miniszterek bal-felől ülnek vala egy asztal mellett. Midőn a' Békességnek mind a' két Leveli készek lettenek volna, minnyájan fel állának, és szembe menének. A' Pruszszus Miniszter elvévő az all-irással meg-erősített edgyik Levelet a' *Rájsz-Effendi* Kezéből, és által adá az Anglut Miniszternek, ez a' Hollándusnak, és ez megint visszadá a' Pruszszus Miniszternek; ki ezt által adá a' Ts. K. Miniszter B. *Herbert* Urnak, és ez Gróf *Eszterházy* Ferentznek. Annak utánna el vévő a' Pruszszus Miniszter B. *Herbert*től a' másik békekés Levelet, és valamin az elsőt, minden Miniszterek kezén keresztül bocsátá. Midőn e' meg-lett volna, a' Törökök minnyájan edgyik a' másiknak vállára hajták fejebet, az 5 Keresztény Miniszterek pedig barátságos Karokkal ölelék-meg egy mást, és midőn ez így meg-esett volna a' jelen lévő Miniszterek a' magok előbbi helyekre le-ülének, és ekkor 5 *Tzobellal* bérelett és prémezett Török menték hozatának bé, és mindenik Keresztény Miniszterre egy egy ilyen mente adatván, az egész tzeremonia alatt menydörgenek vala az ágyuk, és 24 Törökök musikálnak vala az Udvaron. Mindenik *Talmdts* egy Török mentét nyere ekkor, közönséges *Tzobellel* prémezve és bérelve, a' Miniszterek Titoknakjai pedig egy egy teli Bundát; sőt a' Miniszterek szolgáltnak is egy egy közönséges köntös ajándékoztaték. Midőn mind ezek véghoz mentenek volna, hozának minden féle drága italakat, és isznak vala törökösön a' Miniszterek, és az után a' 3 közbenjáró Udvarok Miniszterei a' *Tzobeles* Török mentében, az ajándékban adott Török Mémlovakra fel ülén szállásaikra mentenek; B. *Herbert* és Gr. *Eszterházy* pedig ott maradának, a' határféléknek el itézések végett, mellyek 7 órára készek lévén, az ajándékban nyert Török Monyosokon ők is haza menének. A' Békesség Levelék Török és *Frantzia* nyelveken irattak, és még azon estve el-küldeték ezekkel Béts-felé *Bianky* Ur, ezeknek meg-erősítések végett, és mihelyt ezeknek meg-erősítések a' Romai Ts. Kär.

Felségtől és a' Török Tsáfzárától meg-érkeznek, a-
zonnal által tseréltetnek, és a' Ministerek haza in-
dulnak; B. Herbert pedig egyenelsen mégyen Kon-
stántinápolyba a' Ts. K. Internuntziusnak az előb-
beni helyére, és így kész a' Békeféség.

Az Elyséumi Lelkek öfzve gyűltek, és a' mosla-
ni Török háborúnak hasznát és kárát öfzve vetvén;
kinek használt és kinek ártott legyen így irják-le:

„ Ezen Török háború az *Orániai* és az *Anglus*
Háznak használt; mert ennek el kezdődésével az el-
lenkező felek meg-akadályoztatának a' két hatalmas
tengeri erőnek Angliának és Hollándiának egy más-
tól való el-vállasztásától. *Anglia* magához vonta
Hollándiát; *Oránia* pedig győzedelmestkedett a' *Pá-*
nióták tzélja ellen. — „ Ezen háború szolgált a'

Svéd Királynak; mert ő ez által a' maga Királyi
székét az ellenmondásoktól meg-erősítette magára
nézve. — „ Ezen Török háború használt a' Prusz-
kus Politikának; mert ő ez által nem csak a' Tö-
rök Dictátori székben ült, hanem Európában a'

Hatalmasok között első Voxot nyert — a' Frantzia
keibe hágott, magát az *Austria* Házzal edgyesít-
te, tsak nem minden-felől bátorságofsá tette Or-
szágait — semmit sem költött, 's egy néhány mil-

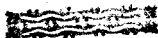
iókat nyert a' Töröktől. — „ Ezen Török háború
használt a' Lengyeleknek; mert ők ezen háború által
meg-fizabadultak a' *Muszka Subordinátiótól* — egy ál-
t lábra állították magokat — drágán el-adták
földeneiket és pénzt nyertenek. — „ Ezen Török

háború minden *Filosofus* Tolvajoknak, Szabadság
Brikánsoknak, Orátoroknak, Hering áruló Ko-
munisták s. t. hasznokra vált; mert ezen háború az
állástól az öfzve meg öfzve szűkített Hata-
lomságokat meg-gátolván, ezeknek tzéljoknak elő-
retétel engedtetett — a' belső Zenebonára. —

„ Ezen Török háború az *Austria* és *Muszka* Sergek
hasznára volt; mert ezek ez ál-
lástól meg-mentették Európát a' Török erő-
l mire mehetnének — és fok ezer szegény, ki
a' holtig a' porban maradott volna, fel-ment

B b b b a

a'

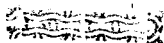


a' tisztetség és a' vitézség grádittsán. Ezek és több ilyenek ezen Török háborúnak haznái; de látsuk az ebből következett kárákat-is. — „A' Török háború az emberiséget és a' Nemzeteket nagy szérentséklenséggel ködöfitette bé — sok Nemzeteket fel-ládzaftott, egész Országokat el-rontott, és minden eddig vólt igazgatás formáit meg-mozdította. Ez a' Belgiumbélieket fel-háborította, és sokakat életektől, többeket tulajdon vagyonyoktól meg-fosztott 's. t. — E' *Lütikh* Tartományát ugy el-prédálta, hogy ennek helyre állására 50 ezftendők sem elégségesek. — Ezen Török háború Frantzia Országot meg ette; a' Diktátori székből le-talzitotta, az Anglusoknak Amérikáért való boszszujokat ny-kokba öntötte; az aranyat pappirossá váltította más Nemzetekkel a' Frantzia tükörbe nézetett — e semmi ellent nem áthatnak vala a' Hatalmanságok mert háború vala. — „Ezen Török háború Afstriaát 2 tüz közzé szorittá: hátul a' Pruszus, elöl a' Török tüz áll vala előtte — sok ezer ép kálábbal termett fiait *Adámnak*, életektől meg-fosztá — sok Statusokat olly adolságokba vere, hogy csak a' jó gazdaság szabadithatja meg őket a' romlásból — A' Hollandiai Kereskedés erfzénye ez által ug ki-szakadott, hogy sok ezftendők is alig re-állják bé. — Ezen háború a' Török erőtlen kevélységét világofságra hozta. Sok pénzt és népet el-prédálta, még is *Krimiát*, mellyért hadakozott, a' Muszkának adni kéntelenítette. — „Ezen háború csak a' Kurirokra sokkal több költséget tett mint sem a' mit ért az egész háború. — Ezen Török háború leg alább-is 80 Ujságírókat szült, kik már most a' háborgós ujságnak nem léte miatt *Fatum*, a' nyugodalam szalma-zsákjára feketet. Ezen Török háború, a' még mássa nem születte *Ilidik Josefet* a' Koporsóig kírte; *Laudont* 's más Vitézeinket el-vitte; Barmainkat, eleségün meg-eméftette. — Már kéfz a' Békelesség márfás egy mérő búza Hazánkban — csak nem meg-szakadásig szülte a' minden féle áldást a' 1087

dog Termézet — énekeljük hát Sz. Dáviddal: *Adjon Isten békeféget a' mi időnkben e' földén.* — —
(*Nájvid Nro. 33.*)

Elegyes jegyzések. — Ugy beszélik, hogy a' Tseh Koronázás 10-dikre halasztatott volna — még a' múlt napokban indították Bétsből egy nagy summa arany Prága felé a' Koronázásra — A' Frantzia Király testvére az *Artisai* Gróf is *Pillnitzben* vagon a' Fejedelmek Tanácskozásán. — Fegyvertármester *Bernhof* nyavallyái miatt *jubiláltatott.* — Egy *Pension* lévő *Kiben* nevű 88 esztendőös *Oberster* a' héten hala-meg. — A' *Brüszszeli* és a' *Májlánci* Kamarák a' Bétsi Kamaráktól nem függökké lettenek, és így tér visszra minden a' maga hajdoni lábára. — Az Erdélyi Diétának *Alái* már Bétsbe fel érkezteknek lenni mondatnak, és a' *Deputátiót* is jövő útjában lenni értjük. A' Kolosvárt volt Királyi Biztos B. *Rall* Ur ő Excja Aug. 24 dikén indula visszra Szebenbe. A' Kolosvári Tanács a' határ széléig, a' N. Vgye pedig Tordáig akará ezen közönséges szeretetet érdemlett Hazafit kifizetni, 's már várják vala is ő Exját készen, de meg nem engedé. A' Várasiaiktól 's mindenektől hozzra maga ajánlásával veve bótsut — mindenek egyenlő szível és szájjal azt valják, hogy ennél az Urnak kellemetesebb embert illy nagy Urban soha sem láttak. Eljen szerentsésen a' mi Kedves Hazánk Fia B. *Rall* Ur ő Exja! mindenek ezt kiálták utánna.

A' *Præmonstratensesek Jászai Conventusa* nevében, mind a' Fels. Palatinusnak, mind az Ország Primálsának könyörgő Levelek adattattanak-bé, hogy ezeknek visszra-állittatások ő Felsége előtt, még a' következő *Diéta* előtt dolgoztatnék-ki. — A' *Jésuiták Szerzetét*-is helyre állittani nagyon munkába vették a' Lengyelek.



Primás Battyáni ő Eminentziája, következendő Beszédet tartott a' Nádorispánynak Főispányi Bék. tattanásu' alkalmatóságával :

„ Solemnem hodie agimus diem, I. Status, et Ordines, Amici et Vicini charissimi, colendissimi! quem nullo retro actorum temporum aetate viderunt Majores nostri, cujus ardentissimo tenebuntur desiderio in omne aevum posteri, celebraturi in tenerrimâ devotissimorum animorum gratitudine perennibus encomiis temporum nostrorum et gloriam, et felicitatem, raræ eximiae illius virtutis, exemplaris videlicet concordiae Fratrum excellentiam, singularem Serenissimorum Regiorum Principum in Nobilissimam Gentem Hungaram popularitatem, ejusque existimationem.

Coronae Princeps, in partem sollicitudinis gravium Reipublicis curarum de providentia optimi Patris, et Regis nostri Apostolici *Leopoldi II.* vocatus, non substituit in solidanda Regni Apostolici partiumque annexarum Juris sui hæreditarii avita Constitutione, promovenda communi Gentis Hungaræ felicitate, et gloria, quod per decursum recens feliciter terminatæ Diætæ ubertim, et ab eò tempore pro omni opportunitate præstitit.

Verum ad individua promovendo cujusvis commo, ipsique externo Nobilis Nationis Hungaræ cultui impendenda officia progreditur.

Motu etenim proprio ab Augustissimo Patre, et Rege nostro amantissimo pro sua in Gentis Hungaræ prosperitatem, et gloriam propensa voluntate impetravit sibi, suisque, et nobis omnibus, quo majus haud occurrere potest solatium, ut omni cum apparatu externæ etiam pompæ juxta veterem generosæ Gentis Hungaræ consuetudinem ad supremi Comitum sedem introduceret dilectissimum Fratrem suum *Leopoldum* Patinum, Comitatum *Pest, Pillis, et Solth* articulariter unitorum in Politicis et Juridicis caeteroquin a publica administratione a se invicem inseparabilibus natum supremum Moderatorem.

Sere.

Serenissimus Regius Princeps *Carolus*, alter supremi Comitatus nostri Frater natu major, jam jam ad alterius a nobis longiniquae Provinciae suo tempore suscipienda gubernacula rogatus et designatus a nobis discessurus, non potuit se continere de non suscipienda parte communis gaudii nostri et felicitatis nostrae in exaltatione dilectissimi Fratris sui, ut illi publicum fraterni amoris pignus, nobis vero suae in Gentem Hungaram propensionis relinqueret testimonium, recepturus a nobis ubi ubi terrarum fuerit gratam sui memoriam, venerationem, et devotionem nostram in omnigenae prosperitatis appreciatione, quibus sinceris votis, et contestationibus suam Serenitatem Regiam comitari nullo intermitteremus tempore.

Medius inter Fratres natu majores *Leopoldu* Hungariae Pro-Rex, aggreditur inter amplexus dilectissimorum Fratrum, sinceros applausus ex omnibus Hungariae Partibus confluentis Nobilitatis Officium supremi Comitatus, suscipit ex animo creditas sibi Provinciae curam, nunquam e manibus suis, et suprema directione eandem dimissurus. Et si omnibus omnia factus Regni Palatinus, legalis inter Regem et Regnum Mediator, Generalis Regni Capitaneus, Excellorum Dicasteriorum politicorum et juridicorum ob arctissimum de indole Constitutionis nostrae ad invicem nexum Ordinarius Praeses, *Jazygum* et *Cumanorum* Supr. Capitaneus, Comitatum *Pest*, *Pillis*, et *Solth* articulariter unitorum natus Supremus Comes, omnes cujusvis officii partes non continuo, quod ipsa eorum diversitas et numerus prohibet, uno eodemque tempore explere possit, et vel ideo ipsa legum patriarum providentia pro casus exigentia de legalibus Praesidibus prospectum sit, xplebit tamen cujusvis partes pro opportunitate temporis rerum, et momentorum ratione, sciet ille cujusvis incumbentiam, activitatem, et efficaciam in Regno, et coram Regio Solio sustinere, promovere ad omnem Regis et Regni gloriam, et felicitate.



citatem, memor continuo Articuli Novellaris quinti
recenter terminatæ Diætæ.

Et profecto ita exaltatur quorumvis officiorum,
per quæ vicaria functione dispescitur ipsius Regis su-
premum in feliciter gubernando hæreditario Regno
munus, dignitas, et hunc maxime recipit energiam;
ita inhibetur cujusvis iusta existimatio, solidatur cum
avita Regni constitutione Legum ferendarum, et e-
xequendarum sanctimonia: dum Regiæ Eminentiæ
et Jurium Hæredes, officiorum non tantum titulos,
vel cultum externum suscipiunt, sed et ipsas cujus-
vis incumbentiæ partes explendas infucato commu-
nis Boni Regis et Regni Zelo. In nullius utique
manibus, ac hæreditariorum Regiorum Principum
tuiori loco esse possunt res nostræ, quæ Regi et
Regno ita communes, ut divisim, nec conceptibilis,
nec possibilis sit domi et foris perpetuandæ felici-
tatis reciprocae ratio.

Principii hujus veritatem inde ab aditu Regimi-
nis expressit ipse Rex noster amantissimus, in omni-
bus Institutionibus suis manifestatus, et Aug. Domus
suae, et populorum sibi creditorum sollicita cura, in-
genus amor, consiliorum providentia, exequendo-
rum iustitia.

Ille est Spiritus, quem Regiæ Soboli in schola
paterna ad felicitatem Regnorum educatæ, et im-
butæ a teneris instillavit Pater optimus; quem R.
Principum propria indoles docili suscepit animo,
quem verbis et factis, Rex Apostolicus, Augusta
Soboles ad unam omnes, spirat continuo, ipsisque
popularibus communicat.

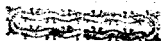
Et ecce Inclyti Status et Ordines, Amici, et
Vicini charissimi, colendissimi, et undequaque ex
omnibus prope Regni Comitibus, et partibus con-
fluentes, cum ingressu Orationis commemorata tem-
pora felicitatis, et gloriæ nostræ, quam ipsi nobis
reveximus, intemerata in Regem fide, sincera fidu-
cia, gloriæ suæ domi et foris ampliandæ patrio-
tico zelo, animorum concordia, consiliorum ponde-
re. Imo felicitatis nostræ, et gloriæ epocha est,
quam



quam plantavit Rex Noster Benignissimus, dum continuo enituit in cunctis institutionibus pactatis Legibus Justitia, agendorum candor, confidentiae reciprocatio, Regnorum de indissolubili unquam successionis filo Augustae Domui Suae venientium sollicita cura, et ingenuus amor. — Plantatio optimi Regis et Patris, quam assidue rigant, consolidant Regii Principes quibusvis pro opportunitate officiis, et communi, et cujusvis individui promovendo commodo prona semper voluntate locatis, ut inextinguibiles concipiat radices, et uberrimos omnigenae felicitatis suppeditet fructus.

Cujus jucundissimum documentum et hodie recipiunt in unum congregati Inclyti Status et OO. suscepta Coronae Principis ad Nos legatione ut Altissimo nomine Provinciae hujus Pestanae moderamen, articulariter unitorum Comitatum nato supremo Comiti, et Palatino nostro in publico confesso traderet, eundem congregatis Statibus, et illos eidem in obeundis officii partibus juncta opera et consiliis arctissimo vinciat vinculo. Immortales recipiat Serenitas Vestra Regia gratiarum actiones de omnibus cumulativè praestitis beneficiis, de solenni Suptemi Comitatus, et Palatini nostri ad plenitudinem officii in propria persona introductione, et pro sua in vota nostra facili inclinatione. Sit Serenitas Vestra Regia Sponsor pro nobis optimo Regi et Patri nostro, nihil unquam a nobis desiderandum venire, quo Augustam Clementiam demereri, et nobis perpetuare possimus, officiis nostris ex asse satisfaciamus, maxime Serenissimorum Regionum Principum protectione et opera adjuti: cui congregati Status et Ordines in omni submissione se enixe commendant. Bonorum omnium Largitor, comitetur ubique Serenitates Vestras Regias coelesti sua benedictione in omnibus viis, et institutionibus suis, et in seros annos servet salvos et incolumes. “

Nagy - Váradról azt az örvendetes tudósítást vették, hogy az ezen hónapnak 16 dik 's több következő napjain tartott közönséges Gyűlésére Ns Bihar Vár.



Vármegyének, olly jelentést adott bé a' *Nagyváradí* Káptalan, melly szerint igen sajnálja, hogy a' múlt Ország Gyűlésére küldött Követjeinek nyomtatásban ki adott irások által, mind közönségesen a' *Vármegye*, mind pedig személyesen is annak némelly Tagjai meg-sértetteknek érzették magokat. Melly meg-sértés minthogy minden szándéka és akaratja ellen történt a' N. Káptalannak: imé most minden sértésre magyarázható ki fejezéseit az említett Irásnak vizsgálva vonja, és azokat ollyaknak tartatni kéri, mintha azok nem irattak volna. Ehez képest a' Rendei, mind a' Káptalant, mind annak minden Tagjait régi szivességekbe vizsgálva fogadták, és ezt mind ő Felségének, mind Nádor-Ispány ő Királyi Fő Hertzogságának, mind az Ország-Birájának, mind a' szomszéd *Vármegyéknek* tudokra adták.

Külső Országot illető dolgok.

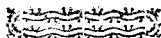
Frantzia Ország. — A' *Frantzia* Törvényhozó Nemzeti gyűlés Aug. 13 dikán nagyobbára azon való vitélkedéssel töltötte idejét: hogy azok, kik már a' Nemzeti gyűlésnek egyszer tagjai, az az, a' Nemzetnek Repræsentánsai voltak, mitsoda feltételek alatt mehessenek bé a' *Frantzia* Ministereknek száma közzé. Némellyek azt mondták, hogy leg-alább 5 esztendőt kellene ezeknek a' Nemzeti-gyűlésből való ki-állások után el-tölteni, a' mig Ministorségre léphetnének. Mások azt javasolták, hogy az e'féle kemény törvények mellől, mellyekre különben is csak a' *Revolutzio* idején lett volna szükség, a' békeiség helyre állván, jobb lenne el-állani. Végre csak ugyan Artikuláltatott az, hogy a' melly Polgár egyszer a' Nemzeti gyűlésnek tagja volt, és ideje el-telvén innen ki állott, két esztendőnek el-folyása alatt, sem a' Ministeriumba béne mehessen, sem pedig valami jó akarat-béli *Penziót* el ne vehessen. — A' *Frantzia* Constitutio' azon Titulusának, melly a' közelebb költ Kurirban el-

el kezdetett, I. ső része, minden további változás nélkül megmaradott; most következik azon *Titulusnak*

II-dik Részre, melly a' Királynak méltóságáról, a' Regensekről, a' Királyi Familiáról, és a' Ministerekről szoll.

A.) *Ofztály.* — A' Királyi méltóságról, és a' Királyról. — a.) A' Királyi méltóság megöröklés nélküli, és az Uralkodó Familia férjfiúi ágának, az első születésnek jussa szerint, örökösön által adattatik, az aszszonyi Nemnek 's minden maradékaiknak állandóul való ki-rekelztésével. — —

b.) A' Királynak személlye megbánthatatlan és szent: és egyetlen egy titulusa szerint így nevezetik: *Frantziáknak Királya.* — c.) A' Frantziáknál Törvényen fellyül lévő hatalom nintsen: a' Király ez által uralkodik, és csak ennek nevében kívánhat engedelmiséget. — d.) A' Király, a' Tronusba való béülésekor, vagy pedig miheltyest *Majorenniséget* ért, a' Törvény hozó Testnek jelenlétében, hittel fogja magát kötelezni: hogy a' Nemzethez és Törvényhez hiv léssen, a' Nemzeti gyűlés által 1789, 1790, és 1791 ben szerzetett Constitutionnak fenn tartásán, és a' Törvényeknek rendes folyamattokban való maradásán, minden erejéből munkálódni fog., — Ha éppen ekkor nem tanálna öszve gyülekezve lenni a' Törvény hozó Test: tehát egy *Proklamatió*t botsát ki a' Király, mellynek foglalattya a' nevezett esküvésnek formája, és az az ígélet-tétel léssen, hogy miheltyest a' Törvényhozó Test egybe gyűlénd, ezen esküvést azonnal meg-ujjítani fogja. — e.) Ha a' Király ezen esküvést a' Törvényhozó Testnek hivatalára le-tenni nem akarja, vagy ha egyszer le-tette és az után meg-másollya — f.) Ha a' Nemzet ellen Serget vezérel, vagy ha más próbálván valami e' félét az ő nevé.



nevében, maga formalis Akta szerint ennek elle-
ne nem áll — g.) Ha ki-menvén az Országból,
a' *Törvény-hozó Testnek* Proklámátziojára visszfa
nem tér: mind ezen három történetekben annyi,
mint ha Koronájáról lemondott volna. — h.) A'
Király, le-tételése után, a' köz Polgárok közzé tart
tozik, 's le-tétele után való minden tselekedetiért,
mint ezek, bé-vádolhatók és meg-ítéltetik. — i.)
A' Királynak privet jofszágai, Királyi székébe
való ülésekor, Nemzeti Uradalmokká válnak: azok
íránt, melyeket magának valami bizonyos titulus alatt
szerez, tehet maga reudelést: mellyet ha nem tsele-
kedett, Uralkodásának végével ezek is a' Nemzeti
jofszágok közé fognak esni. — k.) A' Tronus fé-
nyének fenn tartására bizonyos Casfa (Civiliste)
által fog a' Nemzet gondot viseltetni, melly Casfa-
béli summát a' *Törvény hozó Test* minden Uralkodó
változásának alkalmatofságával ujjanton határoz-
meg. — l.) Ezen *Civilistának* maga rendel a' Ki-
rály *Gondviselőt*, ki a' Királynak pereit folytatni
fogja, kit azon Casfának hitelezői perrel elő fog-
hatnak, és a' kinek személlye ellen az Itélő birák-
nak Sentenzi-ji intéztettehetnek.

B.) *Ofztály. A' Régenségről.* — a.) A' Ki-
rály, 18 életendős koráig. *Minorennis*, és az Or-
szág a' Királynak *Minorennisége* alatt *Regens* által
igazgattatik. — b.) A' *Régenség* illeti a' leg közelebb
való atyafit, a' Királyi székbe való következés sze-
rint, kinek 25 életendőt bé-töltöttnek, valóságos
Frantziának, és az Országban lakósnak és olyannak
kell lenni, a' ki valamely idegen Koronának nem leg
közelebb való örökölse, 's a' Frantzia hitet már e-
lőre le-tette. Az Alfzonyok a' *Régenségből* egész-
fzen ki-rekesztettének. — c.) A' *Régens*, a' Ki-
rálynak *Majorenniségéig*, minden Királyi méltosá-
gokkal járó munkákat gyakorol 's tselekedeteiért
személlyesen szám-adásra nem vonattathatik. —
— d.) A' *Régens* akkor kezdhet kötelefségeinek
gyakorlásához, minekutánna a' *Törvény-hozó Test-
nek* jelen-létében meg-esküdött, hogy a' Nemzethez
és.

és Törvényhez hív lépzen, 's minden Királyi hatalmát, melly a' Királynak Minorennisságe alatt réa bízott, az 1789, 1790, és 1791 dik elzrendökben szereztetett Conffitutionnak és Törvényeknek fenn tartására fogja fordítani. Ha nintsen a' Törvény hozó Test együtt, tehát Proklámátzió által ki hirdeteti a' Régens a' le irt esküvésnek formáját, és azt az ígéretet, melly szerint, mi helyest öfzve gyülekezik a' Törvény hozó Test, hitet le fogja tenni. — e.) Az alatt, míg a' Régens hivatalába lépik, a' Ministerek vizfik számolás alatt az Executiva hatalomnak minden munkáit. — f.) Azonnal, hogy a' Régens hitet le tette, meg fogja a' Törvény hozó Test illendő fizetését határozni, melly Regensége alatt meg nem változtathatik. — g.) A' Regensség nem ad a' Régensnek leg kisebb just is a' Minorennis Királynak személléhez, hanem — h.) az Anyára vagyon bizva a' réa való vigyázat. Ha nem lenne Anya a' Minorennis Királynak, vagy pedig férjhez tanálna menni, tehát akkor más Gond viselőt rendel a' Törvény-hozó Test. Sem a' Régens, sem hozzá tartozók, sem a' szfzony ember nem válóztathatik ekkor a' Királynak Gond viselőjévé. — i.) Ha a' Király nyilvánóság, törvényesen meg bizonyított, és a' Törvény-hozó Testnek háromszori egy-egy hónapig tartott tanátskozása által meg ítéltett elem-béli háborodásba esnek; a' Regensségnek ekkor is helye lenne.

C.) *Ofztály.* A' Királyi Familiáról. — a.) Az, a' ki Korona örökösének tartatik, Korona Hertzenek fog nevezetni. Ez a' Törvény hozó Testnek Dekretoma, és a' Királynak edgyet-értése nélkül az Országból ki nem mehet; ki menvén pedig, ha a' Törvény-hozó Testnek nyilván-való hívására vizfizza nem jön, ugy fog tartattatni, mint ha a' Koronáról le-mondott volna. — b.) A' Regens, mint leg-idősebb atyafi, az Országban való lakásra köteleztetik: ha pedig az Országba nem lévén, a' Törvény-hozó Test hivatalára haza nem jön, a' Regensséghez való julsát el-vezfette. — c.) Az Anya,

nya, vagy akár mellyik Gond-viselője a' Minorennis Királynak, ha ki mégben az Országból, ezen jussát el vezttette: és ha egyszer ki ment, az után ha vizsgálja jön is, a' *Törvény-hozó Testnek* ujj Dekretománélküül nem lehet ismét Gond-viselő. — d) A' Királyi Familiának több tagjai, egy Törvények alá vagnak vettelve más Polgárokkal. — e) A' Minorennis Királynak és Korona Örökösének neveltetésére bizonyos Törvénynek kell hozattatni. — f) A' Királyi Familia tagjainak nem adattathatnak *Apanázsiba*, vagy elztendei jövedelemül, örökségek, jószágok. A' Király' ifjabb fíjajinak 25 elztendős korokban, vagy ki-házasodásokkor rendeli és határozza - ki a' *Törvény hozó Test* az ő *Apanázsijokat*: de a' melly az ő férjfiúi ágoknak ki-halása után meg szünik.

D.) *Ofztály. A' Ministerekről.* — a.) A' Ministereket tsak a' Király válofzthattya, 's tsak ő is abfithattya-el ezeket egyedül. — b) Semmi nemü Királyi parantsolat bé nem töltethetik, ha a' Király nevét alája nem irta, és a' Departmán-béli Ministernek neve által *contrafignáltatva* nintsen. — c.) A' Ministerek tartoznak számolni minden hibás tselekedetekről, mellyek a' Nemzeti bátorság és a' *Constitutio* ellen esnek; a' mellyek a' tulajdon just, és a' személlyes szabadságot meg bánttyák; és végre minden Minister számol a' maga Departmánnyának szükségére rendeltetett pénznek el-pazéroltatásáért. — d.) Semmi esetben meg nem mentheti a' Ministert a' Királynak akár szóval, akár írásban ki-adatt parantsolattya. — e) A' Ministerek minden elztendöben a' *Törvény hozó Test* üléseinek kezdetekor a' magok Departmánnyaiknak ki adott költségeikről való laifromot elő mutatni, a' tett költségről számolni, és a' bé-tsúfzhatott vizsgálja és eseket ki-jelenteni tartoznak. — f.) Egy Minister is a' maga hivatala béli tselekedetért, sem hi atalának folytatása alatt, sem az után, a' *Törvény hozó Testnek* Dekretománélkül, mint bünös (*criminaliter*) nem kerestethetik.

Ezen

Ezen egész Részben, igen kevés és csak e' következendő punktumok adtanak alkalmatosságot a' vételkedésre. *Elsőben*: javasoltatott némellyek által, hogy tétetődnék Artkulusba az-is, hogy a' Király és a' Korona Örökösse fegyveres táborot ne vezérelhessenek, azért; mert a' tábor Komendánsa a' Királynak számolni tartozik; a' Király pedig számadás alá nem vonattathatik. Ezen dolog még meghatározatlan maradott. Másodszor hozzászav vetelkedés után Artikulusba vétetődött az-is, hogy fentki más, a' Királyi Familiának tagjain kívül, *Prinzi* nevezettel ne neveztetehsék.

Spanyol Ország. — A' Spanyolok vitézül oltalmozzák magokat a' *Maurusok* ellen: közelebb-ről is *Orán* Városának köfalain kívül egy néhány *Mindkot* fel-lobbantván, véghetetlen vér özönt okoztanak közöttök. Már most az *Algiri* ujj *Dáj* mondatik, hogy a' Spanyolokhoz való kedvezésből igyekeznek azon, hogy ezen vad nemzetség közt és a' Spanyolok közt békelséget szerezhessen. — Spanyol Orzágnak éppen nem jól vagyón az ő dolga. Az az esküvés, mellyet a' Király minden idegeneknek, kik Spanyol Országban mulatni akarnának, elejébe szabott, a' következendő szovakból vagyón öszve szerkeztette: — „Esküözöm, hogy a' Katholika Vallást tartom, ehez és Királyomhoz, kinek jobbága vagyok, hiv lézlek, magamat ezen Ország' Törvényeinek és szokásainak alája adom, minden idegen jusomról, és függésemről, azon Országra nézve, mellyben születtettem le mondok. Igérem, hogy ezen születtem Ország-béli Követeknek, Consuloknak segítségéhez, Gájára való küldtetetésnek, fogságnak, és Spanyol Orzágból való számkivettetésnek büntetése alatt soha folyamodni nem fogok. „ — Arról-is emlékeztünk vólt közelebb-ről, hogy a' ki ezen hitet le-tenni nem akarta, annak 14 napok alau *Madridot*, két hónapok alatt pedig minden Spanyol Státusokat el-kellett vólna hagyni. Gandollya meg pedig csak az ember, nem természetellenkező dolog e' az, hogy valaki —
még

még pedig igen sok ezer megvilágosodott elméjű ember — olyan dolgoknak hitelére esküvéssel köteleztették, mellynek ellenkező oldaláról csak a józan okosság után is tökéletesen megvagyongyőzött. És a' többek között ezen kívánsága a Spanyol Királynak mondattatik egy olyan előzetes lépésnek lenni, melly ellen — kivált midőn annak bé tölteséhez is hozzá kezdenek volna — nem csak a' józan okosság rebellál, és nem csak minden idegenek méltóképpen felgerjedtenek: hanem nagyobb részént az idegen Hatalmasságoknak Követtyei is olyan jelentésekkel állottanak elő az Udvarnál, mellyekben javasolták, hogy a' Spanyol Király ezen Dekretomát — mint a' melly nem csak a' Nemzetek Törvényét, hanem a' községes kötések is megfontaná — vonná visszafiz — és ezt a' Spanyol Király az ujjabb hírek szerint már meg is tselekedte.

Tudófitás.

Nemes Szeged Városunk birtokában lévő, 's 's T. Nemes Torontál Vármegyében, éppen a' Tisza mentében helyheztetett Szöreg nevezetű Uradalmát, melly három Helységekből, és két Dohány termelő Kertészségekből áll, minden halzon vételeivel 1. Octobris a. c. a' Város-házánál reggeli 8 és 9 órák között tartandó köz-kotyavetye által 6 ezrtendőkre a' többet ígérőnek bérben szándékozik kiadni. Ennek körülállásairól az említett Város házában addig is magát kiki bővebben utafitathattya.

Költ Bétsben Septembernek 2-dikán 1791.